

Plan för trygghetsskapande arbete
Blåsippans förskola
Läsåret 2025/2026

Innehåll

1	Inledning.....	2
1.1	Planens giltighetstid.....	2
1.2	Definitioner	2
1.2.1	Aktiva åtgärder.....	2
1.2.2	Diskriminering.....	2
1.2.3	Trakasserier	2
1.2.4	Sexuella trakasserier.....	2
1.2.5	Kränkande behandling	3
1.2.6	Kränkningar	3
2	Arbetet under föregående läsår	3
3	Undersökning av risker och hinder	4
4	Analys av orsaker till risker och hinder.....	4
5	Åtgärder.....	5
6	Planerad uppföljning och utvärdering	6
7	Riktlinjer och rutiner för att förhindra kränkningar	6
8	Rutiner då ett barn anser sig utsatt för kränkningar.....	7
9	Samverkan med barn, vårdnadshavare och anställda.....	8

1 Inledning

Av skollagen framgår att Haninge kommun i egenskap av huvudman för Blåsippans förskola ansvarar för att det i skolans verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever och för att en plan mot kränkande behandling upprättas varje år.

Enligt diskrimineringslagen ansvarar Haninge kommun vidare för att ett arbete med aktiva åtgärder bedrivs i förskolornas verksamhet för att förebygga diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrunderna. Arbetet med de aktiva åtgärderna ska dokumenteras varje år. På Blåsippans förskola har vi valt att upprätta ett gemensamt dokument för arbetet mot kränkande behandling och arbetet med de aktiva åtgärderna, "Blåsippans förskolas plan för trygghetsskapande arbete".

1.1 Planens giltighetstid

Blåsippans plan för trygghetsskapande arbete gäller från och med den 1 september 2025 till och med 31 augusti 2026.

1.2 Definitioner

1.2.1 Aktiva åtgärder

Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom bland annat en förskola motverka diskriminering samt att på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett de sju diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

1.2.2 Diskriminering

Diskriminering innebär att någon missgynnas eller kränks och att missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Även bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera är former av diskriminering.

1.2.3 Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning. Exempel på trakasserier kan vara ett barn som hånar ett annat barn för att hon bär huvudduk.

1.2.4 Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar

närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

1.2.5 Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som utan att vara diskriminering och ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna, kränker ett barns värdighet.

Kränkande behandling kan vara av olika karaktär. Fysisk kränkande behandling kan t.ex. bestå av sparkar, slag och knuffningar mot ett barn. Verbal kränkande behandling kan bestå av hot och nedsättande kommentarer riktade till ett barn. Kränkande behandling kan även ske i form av att frysa ut och ge elaka blickar till ett barn.

1.2.6 Kränkningar

Kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier av ett barn utgör kränkningar.

2 Arbetet under föregående läsår

Förra årets förebyggande arbete:

Åtgärder som vi arbetat med förra året är rutiner och strukturer på gården, gemensamt ansvar för alla barn, förhållningssätt, barns rätt till sin egen personlighet och en organisation som stödjer det. Det har börjat ge effekt men vi ser att vi behöver fortsätta arbeta med åtgärdsområden.

Varje team har tagit ansvar för att ha läst och gått igenom trygghetsplanen, som görs i vårt systematiska kvalitetsarbete varje månad, där vi markerat vad som gjorts och vad som behöver förbättras utifrån valda områden. Under maj utvärderades planen i varje team, för att kunna revideras i augusti.

I Jordbro förskolor är det nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling. Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn och om vuxna kränker barn finns och alla pedagoger har tagit del av den film om kränkningar som finns i kommunen.

Uppföljning månadsvis och utvärdering visar på att planen nu används mer aktivt i verksamheten och det mesta görs utifrån den. Det vi behöver bli bättre på är att ännu mer involvera barnen – kring hur de upplever förskolan och dess miljö. Planen ska även fortsättningsvis finnas på varje avdelning och det är alla pedagogers ansvar att läsa och arbeta efter den både förebyggande för att hålla arbetet levande och aktuellt. och om någon diskriminering eller kränkning uppstår.

Alla avdelningar ska ha "Plan för trygghetsskapande arbete förskola 2025/2026" tillgängligt och synligt i hallen för vårdnadshavarna och på avdelningen för oss pedagoger.

Ett dokument med viktiga rutiner, strukturer och tankar om förhållningssätt finns för

nyanställda och vikarier, så att de kan läsa om vad som gäller på förskolan, det ska finnas och hängas synligt i kopieringsrummet. När vikarien kommer första gången, tar samordnaren emot och visar dokumentet för genomgång.

3 Undersökning av risker och hinder

1. Om pedagoger inte följer rutiner/strukturer både utomhus och inomhus, finns en risk till att barnen kränker varandra.
2. Om pedagogerna inte är aktivt närvarande med barnen, enligt förskolans strukturer och riktlinjer.
3. Om pedagogerna har olika värderingar som leder till att barnen inte behandlas likvärdigt, samt om vi inte ger barnen tid till att pröva själv. Om vi inte är professionella och inte ger konstruktiv kritik kan det leda till en tystnadskultur.
4. Om vi inte lyssnar in barnen och finns som stöd då konflikter uppstår.
5. Det finns en risk att vi pratar över huvudena på barnen, gäller även i samtal med vårdnadshavarna.
6. Vi respekterar barnens integritet, men vi finns i närheten för att förhindra kränkningar mellan barnen och vägleda dem i kommunikation och samspel.

4 Analys av orsaker till risker och hinder

Enligt vår analys har vi upptäckt risker som kan uppstå, som vi behöver organisera för och skapa bättre förutsättningar för. Förskolans struktur och rutiner går igenom på teamens reflektionsmöten och även i andra forum.

Risker som kan uppstå för kränkning kan ske i störst utsträckning;

- vid icke planerad verksamhet samt övergångar.
- om struktur och rutiner inte efterföljs eller brister.
- om vårt förhållningssätt gentemot barnen brister.
- om vårt förhållningssätt gentemot arbetssättet brister (tex. Att dela upp barn i grupper utifrån syfte och behov).
- om bemanningen är låg.
- om vi bemöter de som är på förskolan oprofessionellt.
- om vi inte bjuder in till dialog och delaktighet, detta inkluderar språkförståelse

samt tolk.

- om vi inte värnar om varandra utifrån tanken att vi är varandras arbetsmiljö.
- om miljön och arbetet inte anpassas till tid, takt och tempo.
- om miljön och arbetet inte anpassas efter barnens behov.
- om vi inte arbetar med miljö och material som främjar alla barns rätt.

5 Åtgärder

1. Alla pedagoger ska följa rutiner/strukturer både utomhus och inomhus. Vi ska tänka att alla barn är allas barn, vi har alla samma ansvar. Vi skolar in barnen till förskolans verksamhet, inte till enskild pedagog. Detta kan i sin tur skapa en trygghet hos vårdnadshavarna, att de kan känna sig trygga med att lämna sina barn hos alla pedagoger och inte behöva leta efter pedagoger från olika hemvister. Viktigt att vi välkomnar alla barn, oavsett var vi befinner oss.
2. Alla barn ska få samma möjligheter till utveckling och utforskande, oavsett behov. Vi ska ha planerade aktiviteter både ute och inne, där det tydliggörs vem som gör vad och vad som förväntas, för att minska stress och kunna synliggöra barnen. Vi ska vara aktivt närvarande och organisera arbetet, där vi bjuder in barnen till en meningsfull verksamhet. Vi anpassar verksamheten efter gruppen och individen, exempelvis med bildstöd.
3. Vårt förhållningssätt är viktigt, att alla barn synliggörs och får vara den de är och känna sig lika värda. Dagar kan se olika ut och vi behöver behålla lugnet i alla situationer. Om pedagogerna blir stressade ökar risken för kränkningar av barnen. Vi ska ge varandra konstruktiv kritik och inte blunda för om det uppstår ett olämpligt agerande, vi ska alla hjälpas åt så att både barn och vuxna kan bli sitt bästa "Jag".
4. Barnen ska få lära sig förhandla och komma överens. Vi ska bemöta alla barn utifrån den de är – med hänsyn till deras olika personligheter, så de får möjlighet att utveckla sin sociala kompetens. Vi ska lyssna in och vägleda barnen framåt, utifrån deras olika behov.
5. Vuxna ska bemöta barnen med respekt, på ett trevligt sätt och vi ska påminna varandra om att vara goda förebilder. Alla pedagoger genomgår en utbildning i vägledande samspel (ICDP) och vi arbetar konstant med det i verksamheten. Alla vuxna ska tänka på hur vi pratar med varandra inför

barnen och om barnen, även i samtal med vårdnadshavare. Antingen involveras barnen i samtalet eller så sker samtalet utanför barngrupp.

6. Vi behöver tänka på både rätten att vara ifred och samtidigt vara lyhörda, så att eventuella kränkningar förhindras. Om en kränkning sker anmäler vi det i Df-respons.

6 Planerad uppföljning och utvärdering

Arbetet med ovannämnda punkter fortlöper under hela läsåret. Pedagogerna följer upp de förebyggande åtgärderna under teamsreflektionerna, där de går igenom område för område, för att planen ska bli levande i verksamheten.

Vårdnadshavarnas synpunkter på förskolans trygghetsskapande arbete kommer att fångas upp vid utvecklingssamtalen och i de dagliga samtalen.

Planen utvärderas i maj av alla team, där man ser över innehåll och förbättringar för att göra revideringar. Revideringarna görs av förskollärarna.

7 Riktlinjer och rutiner för att förhindra kränkningar

För utbildningsförvaltningen samtliga verksamheter finns gemensamma rutiner för att motverka kränkningar och även hantera uppgifter om kränkningar. Dessa finns tillgängliga för förskolans personal i teamsgruppen *Juridik och verksamhetsstöd* i mappen *Kränkande behandling, diskriminering och trygghetsskapande arbete*.

Utöver dessa rutiner har förskolan följande rutiner för att förhindra kränkningar. Rektorn besöker förskolan kontinuerligt och minst en gång per månad bland annat för att säkerställa verksamhetens miljöer ur ett barnperspektiv. Rektorn ansvarar för att ICDP-utbildning pågår kontinuerligt i verksamheten och för att utbildningsfilmen om kränkningar visas för förskolans personal två gånger per år samt skyndsamt för nyanställda. Utbildningsfilmen finns tillgänglig i teamsgruppen *Juridik och verksamhetsstöd* i mappen *Kränkande behandling, diskriminering och trygghetsskapande arbete*.

Alla vuxna ska ha ett medvetet gott förhållningssätt till barn, vårdnadshavare samt till varandra. Planen ska levas och konkretiseras i den dagliga verksamheten tillsammans med barnen.

Vi ska alla ha ett välkomnande bemötande och förhållningssätt på förskolan, vi hälsar på varandra när vi ses, önskar varandra välkomna, barn, pedagoger och vårdnadshavare.

Vi har rutiner för att kontakta barnens familjer vid frånvaro, för att visa att vi bryr oss och att förskolan är viktig för barns utveckling och lärande.

All personal ska skaffa sig kunskap kring de processer som ingår i begreppen trakasserier och kränkande behandling. Det är särskilt viktigt att personalen är observant och beredd att ingripa vid behov. För att barnen ska känna sig trygga så ska pedagogerna fördela sig och vara aktiva på gården och inne. Pedagogerna ska vara extra observanta på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet. Vi ska vara aktivt närvarande pedagoger och vi anmäler i DF-respons vid uppkomst av kränkning.

Personalen behöver tillsammans gå igenom vad dessa begrepp står för och hur de kan ge sig till uttryck i vår verksamhet. Pedagogerna får kontinuerlig utbildning för att lättare kunna upptäcka och förebygga kränkande behandlingar.

Utvärdering sker månadsvis enligt den struktur vi har för det systematiska kvalitetsarbetet. En årsutvärdering och analys görs i maj av alla team och utifrån det upprättas en ny plan.

8 Rutiner då ett barn anser sig utsatt för kränkningar

En förskollärare, barnskötare eller annan personal som får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn.

Anmälningsskyldigheten gäller för all personal, även vikarier och personal som inte arbetar i barngrupp. Anmälningsskyldigheten gäller oavsett om det är ett annat barn eller en personal som antas ha utsatt barnet. Anmälan ska göras skyndsamt vilket innebär att det helst ska göras samma dag eller dagen efter. Anmälan görs i verksamhetssystemet DF Respons. Om anmälan avser rektorn ska man i stället kontakta verksamhetschef för förskola, Åsa Harge.

En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Rektorn är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring uppgivna kränkningar och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling och trakasserier i framtiden. Utredningar genomförs av rektorn. Rektorn kan inte delegera ansvaret för utredningarna till annan.

Rektorn ansvarar för och genomför omgående åtgärder för att komma till rätta med brister som har framkommit i utredningen. Arbetsrättsliga åtgärder genomförs i samråd med verksamhetschef för förskola. Rektorn följer upp inom en vecka från att

en åtgärd har verkställts, att åtgärden efterlevs och har önskad effekt. Rektorn informerar verksamhetschefen för förskola om framkomna brister och vilka åtgärder som vidtas.

Ett kränkingsärende inklusive utredningen, identifierade och vidtagna åtgärder samt uppföljning dokumenteras i DF respons.

9 Samverkan med barn, vårdnadshavare och anställda

Barnens delaktighet

Genom pedagogisk dokumentation och ett aktivt lyssnande ska barnens röst och mening alltid finnas med och prioriteras. Vi utgår från ett hela dagen perspektiv där hänsyn till barnens behov och rätt till en god och innehållsrik verksamhet ska genomsyra hela dagen. Genom observationer och ett aktivt lyssnande ska barnens röst och mening alltid finnas med och prioriteras. I samtal under samlingen ta vi upp om det är någonstans på förskolan barnen inte vill vara och i så fall varför (september och januari), med de yngsta ta pedagogerna upp på temasplaneringen om vi upplever att det finns platser där barnen verkar otrygga.

Vilan, barnens rätt till återhämtning oavsett om barnet somnar eller inte.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vi har daglig kontakt med vårdnadshavare, som ska få information om hur dagen varit, det skapar trygghet och tillit och är en viktig del för att skapa professionella relationer mellan familjer och förskolan. Genom att bjuda in vårdnadshavare att delta i vår verksamhet exempelvis kulturmöten, workshops och olika hemuppgifter vill vi skapa delaktighet. Vårdnadshavarna ska känna sig trygga i att lämna sina barn på förskolan och barnen ska känna sig trygga i att vara på förskolan. Genom ett medvetet och kontinuerligt arbetssätt för återkoppling till våra familjer om en kränkning, incident eller konflikt eventuellt uppstått, vill vi skapa en aktiv dialog. Vid kränkningen eller incidenten informera alla inblandade.

Personalens delaktighet

Vi ska arbeta för att hitta likvärdigt förhållningssätt så barnen bemöts likvärdigt oavsett pedagog, "alla barn är allas barn". Den som ser en konflikt hjälper till att lösa den och informerar sedan barnens avdelningspedagoger och vad som hänt. Pedagogerna i varje team gör en kartläggning i miljöer inne och ute för att synliggöra var kränkningar kan ske och då kunna agera för att motverka (september, januari), samt att miljöerna inkluderar alla barn. Vi synliggör alla barn, men barn med särskilda rättigheter informeras all personal om hur vi bemöter och agerar för att stötta, utifrån en handlingsplan som finns i en pärm som all ska läsa och signera. I början av varje termin skrivs en detaljerad planering av alla pedagogers ansvarsområden ute på gården och i teamen. Genom bra rutiner, närvarande pedagoger, skapar vi en tryggare och mer inkluderande miljö för alla.